

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

ผ้าตัวอย่าง

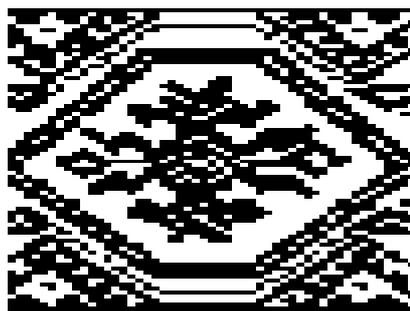
ผ้าจกที่ใช้ในการศึกษา เป็นผ้าจกที่ทอตามลวดลายที่พัฒนาจาก ลวดลายดั้งเดิมของบ้าน นามน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 3 ลายคือ ลายสะเปาลอยน้ำ ลายกาแล และ ลายใบผักแว่น ดังภาพที่ 7,10,13 โดยพัฒนาเป็นลายใหม่ 4 - 5 ลาย จากลายดั้งเดิม 1 ลาย และให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้คัดเลือกลวดลายสำหรับการวิจัย เพียง 2 ลาย

รูปแบบลวดลายผ้าจกที่เลือก เป็นลวดลายผ้าจกที่พัฒนาจากลายดั้งเดิม โดยได้แนวคิดในการพัฒนาลวดลายดั้งเดิมที่มีความยุ่งยากต่อการทอ ลวดลายซับซ้อน ใช้ระยะเวลาทอที่นาน มาเป็น ลวดลายประยุกต์ที่มีเค้าโครงของลวดลายดั้งเดิม มีลวดลายที่แปลกใหม่ ใช้ระยะเวลาในการทอไม่นาน และลายไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตามที่ต้องการของผู้บริโภค เพื่อให้ได้ลวดลายที่เหมาะสม จะต้องได้รับความเห็นชอบ และแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ คุณ โกมล พานิชพันธ์ คุณประนอม ทาแปง คุณสังวาล ชัดคำ ซึ่งลวดลายที่ผ่านการคัดเลือก เพื่อนำมาเป็นลวดลายผ้าจกตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลายพัฒนาจากลายสะเปาลอยน้ำ แบบที่ 1 และ ลายพัฒนาจากลายสะเปาลอยน้ำแบบที่ 2 ลายพัฒนาจากลายกาแลแบบที่ 1 และลายพัฒนาจากลายกาแลแบบที่ 2 ลายพัฒนาจากลายใบผักแว่นแบบที่ 1 และ ลายพัฒนาจากลายใบผักแว่น แบบที่ 2 โดยใช้สีเดียวในการทอ คือสีธรรมชาติที่ย้อมด้วยคราม ดังภาพที่ 8,9,11,12,14,15

ลวดลายบนผ้า

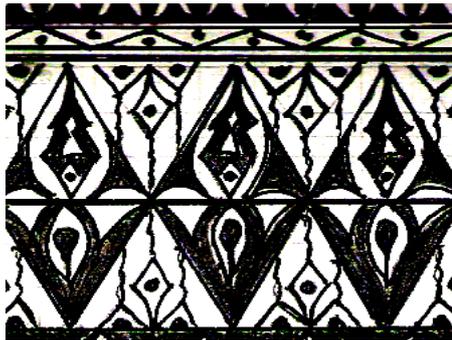

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 10 ลายสะเปาลอยน้ำดั้งเดิม

ลวดลายบนผ้า

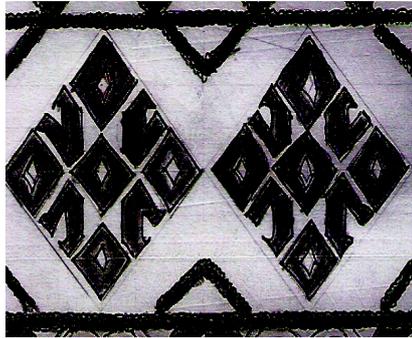

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 11 ลายพัฒนาจากลายสะเปาลอยน้ำแบบที่ 1

ลวดลายบนผ้า

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 12 ลายพัฒนาจากลายสะเปาลอยน้ำแบบ ที่ 2

ลวดลายบนผ้า

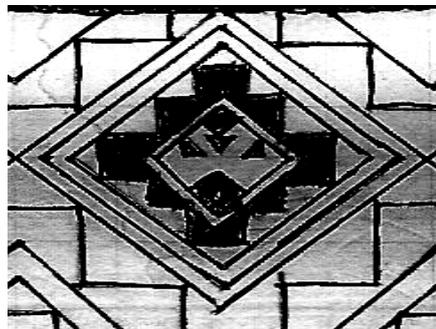

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 13 ลายกาแลดั้งเดิม

ลวดลายบนผ้า

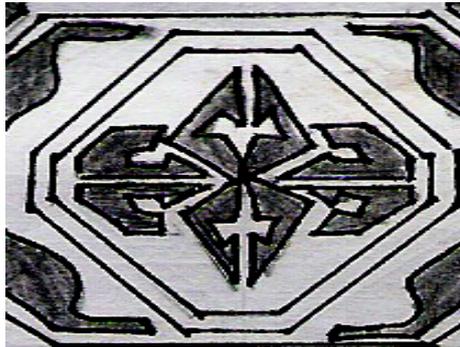

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 14 ลายพัฒนาจากลายกาแลแบบที่ 1

ลวดลายบนผ้า

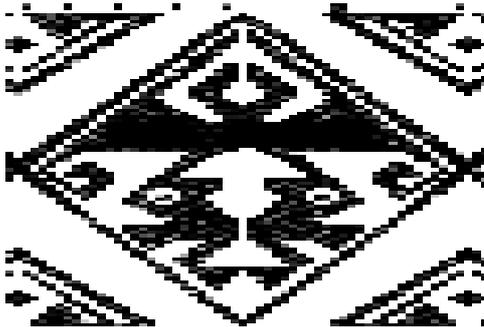

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 15 ลายพัฒนาจากลายกาแลแบบที่ 2

ลาวลายบนผ้า

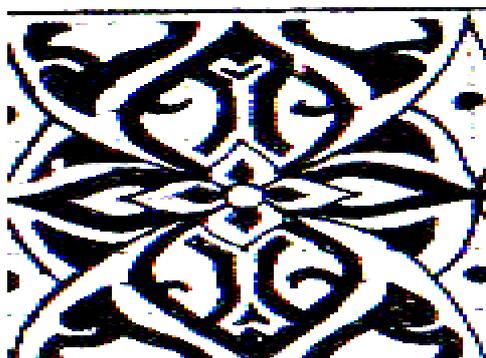

ลาวลายเส้น

ภาพที่ 16 ลายใบผักแว่นดั้งเดิม

ลวดลายบนผ้า

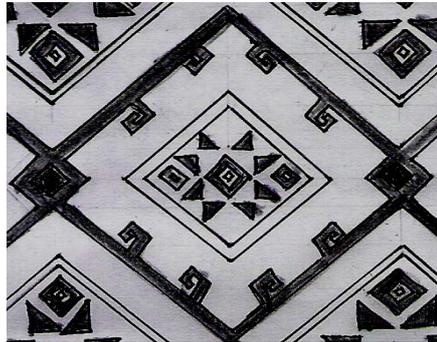

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 17 ลายพัฒนาจากลายใบผักแว่นแบบที่ 1

ลวดลายบนผ้า

ลวดลายเส้น

ภาพที่ 18 ลายพัฒนาจากลายใบผักแว่นแบบที่ 2

แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมที่ทำการประเมินผ้าจกตัวอย่าง ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพสมรส, อาชีพ ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ต่อเดือน ความต้องการด้านสินค้าหัตถกรรม ได้แก่ สถานที่ซื้อสินค้าหัตถกรรมไทย, สาเหตุที่ซื้อสินค้าหัตถกรรมไทยประโยชน์ของการซื้อสินค้าหัตถกรรมไทย และสินค้าหัตถกรรมไทยที่นิยมซื้อ

แบบประเมินความคิดเห็น

การประเมินความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประเมินผ้าจกตัวอย่าง หลังจากได้ดูและสัมผัสผ้าจกทั้ง 9 ชิ้น ใช้แบบประเมินด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความเหมาะสมของขนาดลายหลัก
2. ด้านความสวยงามของลายหลัก
3. ด้านความเหมาะสมของขนาดลายประกอบ
4. ด้านความสวยงามของลายประกอบ
5. ด้านความสมดุลของลายหลักและลายประกอบ
6. ด้านความสวยงามของลวดลายผ้าจกโดยรวม

ในการประเมินผลความคิดเห็น ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยมาก	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 หมายความว่า มีความคิดเห็นด้วยมาก
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 หมายความว่า มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
เห็นด้วยน้อย	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 หมายความว่า มีความคิดเห็นด้วยน้อย
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย

วิธีการ

กลุ่มผู้ประเมินผ้าจกตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มผู้ประเมินผ้าจกตัวอย่าง ดังนี้

1. กลุ่มผู้สนใจสินค้าผ้าไทย เลือกกลุ่มผู้ที่สนใจโดยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (accidental sampling) จากผู้เข้าชมผ้าจกบ้านนามน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ที่ตั้งแสดงสถานที่จำหน่ายสินค้าหัตถกรรม ดังต่อไปนี้

1. ร้านวรุทธิดาผ้าไทย เลขที่ 94 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
จำนวน 10 คน

2. ร้านกลุ่มทอผ้าบ้านประนอม เลขที่ 46 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง
จังหวัดแพร่ จำนวน 10 คน

3. ร้านกลุ่มทอผ้าบ้านหัวทุ่ง เลขที่ 141 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัด
แพร่ จำนวน 10 คน

4. ร้านกลุ่มทอผ้าบ้านนามน เลขที่ 4/4 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง
จังหวัดแพร่ จำนวน 10 คน

5. ร้านจันทร์หอม เลขที่ 41 / 1 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน
10 คน

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้เรื่องผ้าไทย จากหน่วยงานต่าง ๆ รวม
จำนวน 50 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินทั้งสิ้น 100 คน

การสร้างแบบสอบถามและ แบบประเมินความคิดเห็น

นำแบบสอบถาม และแบบประเมินความคิดเห็น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางแบบสอบถาม 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการออกแบบลวดลายผ้าจาก 5 ท่าน พิจารณาแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปใช้กับกลุ่มผู้สนใจสินค้าหัตถกรรมไทย ที่ไม่ใช่กลุ่มจริงจำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ จนได้แบบสอบถาม และแบบประเมินความคิดเห็นผ้าจากที่สมบูรณ์ จึงนำไปประเมินกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การควบคุมตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยควบคุม เฉพาะตัวแปรต่อไปนี้

1. ควบคุมฝีมือการทอผ้าจากตัวอย่าง โดยใช้ผู้ทอเพียงคนเดียว
2. ควบคุมสีของผ้าจาก โดยใช้สีย้อมธรรมชาติ เพียง 1 กลุ่มสี ในผ้าจากทั้ง 9 ลาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แยกเป็นกลุ่มผู้สนใจสินค้าผ้าไทย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การแจกแบบสอบถาม และแบบประเมินความคิดเห็น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อติดต่อขออนุญาตตั้งแสดงผ้าจากบ้านนามน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำตัวอย่างผ้าจากบ้านนามน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ตั้งแสดงไว้ประกอบการประเมินผลความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแบบประเมินผลความคิดเห็นแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้ประเมินผู้จากตัวอย่าง วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลด้านความคิดเห็นต่อลวดลายผ้าจากตัวอย่าง ทั้ง 9 ลาย วิเคราะห์ดังนี้

2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อลวดลายผ้าจากลายดั้งเดิมและลายที่พัฒนาขึ้นแต่ละลาย

2.2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจากคะแนนค่าเฉลี่ยความคิดเห็น โดยถือเกณฑ์ดังนี้ (สิน, 2547)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26 – 4.00 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.25 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76 – 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.75 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

2.3 เปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นของผู้ประเมิน 2 กลุ่ม โดยใช้ T - test

2.4 เปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นของผู้ประเมินที่มีต่อลายดั้งเดิมและลายพัฒนาใหม่ โดยใช้ F- test ในแต่ละกลุ่มดังนี้

2.4.1 ลายสะเปาลอยน้ำ ลายพัฒนาที่ 1 และ ลายพัฒนาที่ 2

2.4.2 ลายกาแล ลายพัฒนาที่ 1 และ ลายพัฒนาที่ 2

2.4.3 ลายใบผักแว่น ลายพัฒนาที่ 1 และ ลายพัฒนาที่ 2

2.5 วิเคราะห์ผลต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผ้าจาก โดยใช้ Least significant difference (LSD) (กัลยา, 2545)

สถานที่ทำการวิจัย

1. ร้านวุธธิดาผ้าไทย 94 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
2. ร้านกลุ่มทอผ้าบ้านประนอม 46 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
3. ร้านกลุ่มทอผ้าบ้านหัวทุ่ง 141 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
4. ร้านกลุ่มทอผ้าบ้านนามน 4 /4 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
5. ร้านจันทร์หอม 41 / 1 หมู่ 2 ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ระยะเวลาทำการวิจัย

เริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2548 ถึงเดือนกันยายน 2549